

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen, Kontor for fødevarekvalitet, teknologi
og markedsføring /Dep. 3.1/2.1

Sagsnr.: 2011-20-261-01619 / Dep. sagsnr. 10408

1. juni 2011

FVM 894

GRUNDMOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for acetamiprid, biphenyl, captan, chlorantraniliprol, cyflufenamid, cymoxanil, dichlorprop-P, difenoconazol, dimethomorph, dithiocarbamater, epoxiconazol, flutriafol, fluxapyroxad, isopyrazam, propamocarb, pyraclostrobin, pyrimethanil og spirotetramat (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget fastsætter ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til pesticidrammeforordning nr. 396/2005. Maksimalgrænseværdierne foreslås ændret for 18 aktivstoffer i en række afgrøder. Forslaget indeholder ændringer af eksisterende maksimalgrænseværdier på baggrund af nye anvendelser af stofferne acetamiprid, captan, cymoxanil, dichlorprop-P, cyflufenamid, difenoconazol, dimethomorph, dithiocarbamater, epoxiconazol, spirotetramat, propamocarb, pyraclostrobin og pyrimethanil på visse afgrøder i EU, og ansøgninger om tilladelse til at importere fødevarer, der indeholder acetamiprid, chlorantraniliprol, flutriafol, isopyrazam og fluxapyroxad. For stoffet biphenyl fastsættes endvidere grænseværdier på baggrund af overvågningsdata. Der er gennemført risikovurdering for alle stoffer, herunder en foreløbig vurdering, hvor der er taget højde for eventuelle kombinationseffekter, og de ændrede grænseværdier vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund samlet set at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 9.-10. juni 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (bilag I til direktiv 91/414/EØF). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede; der er dog foretaget sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde – pesticidkombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan desuden efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU indføres eller ændres på baggrund af:

- Ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU.
- Implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU.
- Nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- Planlagt revurdering af pesticidet.

- Andre særlige forhold (for eksempel at stoffet findes som miljøforurening).
- Ved tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionens forslag indeholder ændringer af maksimalgrænseværdier for stofferne acetamiprid, captan, cymoxanil, dichlorprop-P, cyflufenamid, difenoconazol, dimethomorph, dithiocarbamater, epoxiconazol, spirotetramat, propamocarb, pyraclostrobin og pyrimethanil som konsekvens af ansøgninger om nye anvendelser af pesticiderne på de pågældende afgrøder i EU, og ansøgninger om tilladelse til at importere fødevarer, der indeholder acetamiprid, chlorantraniliprol, flutriafol, isopyram og fluxapyroxad (importtolerance). For stoffet biphenyl sættes endvidere grænseværdier på baggrund af overvågningsdata.

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelig risikovurdering fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), at maksimalgrænseværdier (MRL) i bilag II og III ændres for aktivstofferne acetamiprid, biphenyl, captan, chlorantraniliprol, cyflufenamid, cymoxanil, dichlorprop-P, difenoconazol, dimethomorph, dithiocarbamater, epoxiconazol, flutriafol, fluxapyroxad, isopyrazam, propamocarb, pyraclostrobin, pyrimethanil og spirotetramat.

Forslaget anfører følgende:

Nye anvendelser:

For acetamiprid sættes ny maksimalgrænseværdi for figner, blomkål, andre i gruppen af blomsterkål, bønner med bælg, artiskokker, bønner (tørrede), ærter (tørrede), rapsfrø og hvede.

For acetamiprid sættes maksimalgrænseværdien op for blommer og rosenkål.

For captan sættes ny maksimalgrænseværdi for ferskner.

For captan sættes maksimalgrænseværdien op for abrikoser og blommer.

For cyflufenamid sættes ny maksimalgrænseværdi for æbler, pærer, spisedruer og druer til vinfremstilling, agurker, courgetter og melon.

For cymoxanil sættes ny maksimalgrænseværdi for spinat.

For dichlorprop-P sættes ny maksimalgrænseværdi for appelsiner.

For difenoconazol sættes ny maksimalgrænseværdi for bladbeder og artiskokker.

For difenoconazol sættes maksimalgrænseværdien op for jordbær, broccoli og kardoner.

For dimethomorph sættes ny maksimalgrænseværdi for appelsiner.

For dimethomorph sættes maksimalgrænseværdien op for havekarse, langskulpet vinterkarse, rød sennep og blade og skud af brassica-familien.

For dithiocarbamater sættes ny maksimalgrænseværdi for radiser.

For epoxyconazol sættes ny maksimalgrænseværdi for nyre (okse, får, geder, hest og andre husdyr) og mælk fra alle dyr.

For epoxyconazol sættes maksimalgrænseværdien op for byg, havre, rug og hvede.

For propamocarb sættes maksimalgrænseværdien op for julesalat.

For pyraclostrobin sættes ny maksimalgrænseværdi for jordnødder.

For pyraclostrobin sættes maksimalgrænseværdien op for appelsiner.

For pyrimethanil sættes maksimalgrænseværdien op for havesalat og endivie.

For spirotramat sættes ny maksimalgrænseværdi for urter.

Midlertidige maksimalgrænseværdier på baggrund af overvågningsdata:

For biphenyl sættes ny maksimalgrænseværdi for muskatnød og muskatblomme.

Importtolerance:

For acetamiprid sættes ny maksimalgrænseværdi for spisedruer og druer til vinfremstilling, jordbær, blåbær, kepaløg, broccoli, hovedkål og bladselleri.

For acetamiprid sættes maksimalgrænseværdien op for kernefrugter, tomater, auberginer, spinat og bomuldsfrø.

For chlorantraniliprol sættes ny maksimalgrænseværdi for stængelfrugter, brombær, korbær, hindbær, andre små frugter og bær, blåbær, tranebær, blomkål, andre blomsterkål, bønner med bælg, kød (svin, okse, får, ged), fedt (svin, okse, får, ged), lever (svin, okse, får, ged), nyrer (svin, okse, får, ged), spiselige slagteribiprodukter (svin, okse, får, ged), mælk (svin, okse, får, ged, hest) og æg (høns, ænder, gæs og vagtler).

For chlorantraniliprol sættes maksimalgrænseværdien op for spisedruer og druer til vinfremstilling og radiser.

For flutriafol sættes maksimalgrænseværdien op for sojabønner.

For fluxapyroxad sættes ny maksimalgrænseværdi for kernefrugter, abrikos, fersken, blomme, rod- og knoldgrøntsager undtagen sukkerroe, majs, kål, blomsterkål, hovedkål, bladkål, kålrabi, bladgrøntsager og friske urter, hoved- og pluksalat, spinat og lignende, vinblade, brøndkarse, julesalat, urter, bønner med og uden bælg, ærter med og uden bælg, bælgfrugter tørrede, hørfrø, valmuefrø, sesamfrø, solsikkefrø, rapsfrø, sojabønner, sennepsfrø, græskarfrø, safflor, hjulkrone, sæddodder, hampfrø, kristpalmefrø, byg, hvede, sorghum, rug, havre, sukkerroe, fedt (okse, får, ged), mælk og æg.

For isopyrazam sættes ny maksimalgrænseværdi for bananer.

Nedsættelse af maksimalgrænseværdi på baggrund af risikovurdering:

For acetamiprid sættes maksimalgrænseværdien ned for havesalat, endivie, ruccola og blade og skud af brassica familien.

Modifikation af eksisterende maksimalgrænseværdier:

For dichlorprop-P sættes en ny maksimalgrænseværdi for lever og nyre (svin, okse, får og geder) samt af andre husdyr.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftskomitéproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering og har udtalt, at der ikke er sundhedsmæssige problemer med de foreslåede maksimalgrænseværdier. DTU Fødevareinstituttet bemærker, at Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette.

Der forskes internationalt og på DTU Fødevareinstituttet i kombinationseffekter, og der eksisterer et betydeligt vidensgrundlag, når det gælder kombinationseffekter for pesticidrester. Der findes imidlertid ikke på nuværende tidspunkt en systematisk harmoniseret metode til at vurdere eventuelle kombinationseffekter af grupper af pesticider. Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode. Der arbejdes i den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), herunder med dansk deltagelse, målrettet på at udvikle en sådan metode til risikovurdering af kombinationseffekter for pesticidrester.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter i forbindelse med fastsættelse af maksimalgrænseværdier har DTU Fødevareinstituttet, på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning, foretaget en foreløbig vurdering af risikoen for indtag af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige bekymring.

Fødevarestyrelsen finder på baggrund af vurderingerne fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) og DTU Fødevareinstituttet, at de foreslåede ændringer af maksimal-

grænseværdier for de 18 stoffer fastsat i bilag II og III vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel. En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund samlet set at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Pesticidrammeforordningen og de deraf afledte forordninger er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II og III.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af eventuelle kombinationseffekter, lægger regeringen afgørende vægt på, at Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA's) risikovurdering foreligger tidsnok til, at DTU Fødevarerinstitutionen kan gennemføre en risikovurdering, herunder en foreløbig vurdering, af eventuelle kombinationseffekter, og at ændringen af grænseværdier på den baggrund ikke giver anledning til sundhedsmæssig bekymring.

Forslaget indeholder maksimalgrænseværdier for en række aktivstoffer i en række afgrøder. For alle stoffer er det vurderingen, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel. Regeringen forholder sig derfor positivt til forslaget.

På den baggrund kan regeringen støtte forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.